

Granskning av verksamheten vid fritidsgårdar

Hultsfreds kommun

Augusti 2020

Caroline Liljebjörn

Innehållsförteckning

Sammanfattning och revisionell bedömning	2
Bedömningar mot revisionsfrågor	3
Rekommendationer	4
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och Revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Metod och avgränsning	5
laktagelser och bedömningar	6
Finns fastställda mål och riktlinjer för verksamheten vid fritidsgårdarna?	6
laktagelser Organisation	6
Bedömning	9
Får kommunstyrelsen någon återrapportering av verksamheten vid fritidsgårdarna?	9
laktagelser	9
Bedömning	10
Sker uppföljning och utvärdering av verksamheten vid fritidsgårdarna?	10
laktagelser	10
Bedömning	11
Bilaga 1	12
Bilaga 2	13

Sammanfattning och revisionell bedömning

I Hultsfreds kommun finns fritidsgårdar i Hultsfred, Målilla och Virserum. Kommunstyrelsen ansvarar för verksamheten vilken är organiserad inom kultur- och fritidsförvaltningen. Verksamheten är frivillig varför det är viktigt att det finns mål och riktlinjer för verksamheten.

Revisionerna har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, funnit det angeläget att granska om kommunstyrelsen säkerställer att verksamheten vid fritidsgårdarna är ändamålsenlig.

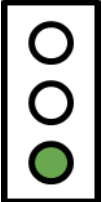
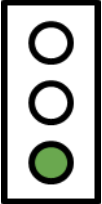
Syftet är att granska om kommunstyrelsen säkerställer att fritidsgårdarna bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Den övergripande bedömningen är att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fritidsgårdarna bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Vi baserar vår bedömning på att ungdomsenheten (fritidsgårdarna) omfattas av mål och uppföljning enligt kultur- och fritidsförvaltningens strategikarta som är framtagen enligt kommunens styrmodell. Strategikartan är fastställd i kommunfullmäktiges beslut om budget 2020.

I samband med kommunfullmäktiges beslut att inrätta ungdomsenheten beskrevs verksamhetens inriktning och vilka nyckeltal som skulle användas för att utvärdera satsningen. Det har inte gjorts någon samlad utvärdering av ungdomsenheten (fritidsgårdarna) utifrån de nyckeltal som beskrivs i beslutet.

Vi bedömer att det delvis sker uppföljning och utvärdering av ungdomsenheten (fritidsgårdsverksamheten). Det sker uppföljning och utvärdering av verksamheten inom ramen för arbetsplatsträffar och det görs även uppföljning av specifika uppdrag till styrgruppen för ÖSAM. Det finns däremot inte någon dokumenterad utvärdering av ungdomsenheten i sin helhet eller specifikt för fritidsgårdarna.

Bedömningar mot revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Finns fastställda mål och riktlinjer för verksamheten vid fritidsgårdarna?	<p>Uppfylld</p> <p>Vi bedömer att ungdomsenheten (fritidsgårdarna) omfattas av mål enligt kultur- och fritidsförvaltningens strategikarta som är framtagen enligt kommunens styrmodell. Strategikartan är fastställd i kommunfullmäktiges beslut om budget 2020.</p> <p>I samband med kommunfullmäktiges beslut att inrätta ungdomsenheten beskrevs verksamhetens inriktning och vilka nyckeltal som skulle användas för att utvärdera satsningen.</p> <p>Inom ramen för ett länsgemensamt samarbete har en värdegrund tagits fram för fritidsgårdsverksamheten. Utifrån värdegrunden har verksamheten beskrivits i ett antal effektmål. Värdegrunden och effektmålen har inte beslutats av kommunstyrelsen. Vi bedömer att värdegrunden och effektmålen överensstämmer med inriktningen i beslutet att inrätta ungdomsenheten.</p>	
Får kommunstyrelsen någon återrapportering av verksamheten vid fritidsgårdarna?	<p>Uppfylld</p> <p>Vi bedömer att kommunstyrelsen får återrapportering av verksamheten vid ungdomsenheten (fritidsgårdarna) inom ramen för kommunens styrmodell som del av kultur- och fritidsförvaltningen. I delårsrapporten per augusti 2019 finns ungdomsenheten beskriven under viktiga händelser samt vad gäller budgetavvikelser för utfall och prognos. I årsredovisningen beskrivs ungdomsenheten under året i korthet, men ingår däremot i den totala budgetavvikelsen för kultur- och fritidsförvaltningen.</p> <p>Vi noterar att det regelbundet förekommer informella möten, men det saknas spårbarhet i protokoll som visar att övriga ledamöter i kommunstyrelsen blir informerade.</p>	

Sker uppföljning och utvärdering av verksamheten vid fritidsgårdarna?

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att det delvis sker uppföljning och utvärdering av ungdomsenheten (fritidsgårdsverksamheten). Det görs uppföljning och utvärdering av verksamheten inom ramen för arbetsplatsträffar och det görs även uppföljning av specifika uppdrag till styrgruppen för ÖSAM. Det finns däremot inte någon dokumenterad utvärdering av ungdomsenheten i sin helhet eller specifikt för fritidsgårdarna.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Utföra en utvärdering av ungdomsenheten utifrån de indikatorer (mått) som beskrevs i kommunfullmäktiges beslut att inrätta ungdomsenheten.¹
- Besluta om värdegrunden för ungdomsenheten (fritidsgårdarna).
- Besluta att en regelbunden utvärdering av verksamheten formaliseras och tillställs kommunstyrelsen.

---

¹ KF § 61/2014

Inledning

Bakgrund

I Hultsfreds kommun finns fritidsgårdar i Hultsfred, Målilla och Virserum. Kommunstyrelsen ansvarar för verksamheten vilken är organiserad inom kultur- och fritidsförvaltningen. Verksamheten är frivillig varför det är viktigt att det finns mål och riktlinjer för verksamheten.

Revisionerna har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, funnit det angeläget att granska om kommunstyrelsen säkerställer att verksamheten vid fritidsgårdarna är ändamålsenlig.

Syfte och Revisionsfrågor

Syftet är att granska om kommunstyrelsen säkerställer att fritidsgårdarna bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

- Finns fastställda mål och riktlinjer för verksamheten vid fritidsgårdarna?
- Får kommunstyrelsen någon återrapportering av verksamheten vid fritidsgårdarna?
- Sker uppföljning och utvärdering av verksamheten vid fritidsgårdarna?

Revisionskriterier

- Reglemente och delegationsordning för kommunstyrelsen
- Övriga kommunala styrdokument såsom policyer/riktlinjer och rutiner med bäring på granskningsområdet

Metod och avgränsning

Granskningen avgränsas till den frivilliga verksamheten.

Intervju har genomförts med kultur- och fritidschefen samt chef för ungdomsenheten. Vi har även genomfört en telefonintervju med kommunstyrelsens ordförande.

Vi har tagit del av följande dokument: gemensamt reglemente för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden, styrmodell, mål och budget 2020, delårsrapport 2019, årsredovisning 2019, informationsfolder ÖSAM, ungdomsenhetens värdegrund och effektmål samt kommunala beslut som varit relevanta för granskningen.

Faktauppgifterna i rapporten har granskats av kultur- och fritidschefen samt chef för ungdomsenheten.

Iakttagelser och bedömningar

För varje kontrollmål redogörs för vilka iakttagelser och revisionella bedömningar som gjorts därpå.

Finns fastställda mål och riktlinjer för verksamheten vid fritidsgårdarna?

Iakttagelser

Organisation

Kultur- och fritidsförvaltningen är organiserad inom kommunstyrelsens verksamhetsområde. Enligt reglementet har kommunstyrelsen i uppdrag att leda kultur- och fritidspolitikerna samt verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen.² Inom kultur- och fritidsförvaltningen finns ungdomsenheten där fritidsgårdarna ingår. Ungdomsenheten, som inrättades år 2014,³ leds av en enhetschef med uppdrag att genom nya arbetssätt stödja ungdomar och främja en god relation till vuxenvärlden, skapa en positiv fritid och öka de ungas känsla av delaktighet i samhället. Målgruppen är ungdomar mellan 11–20 år.

I Hultsfreds kommun finns en förvaltningsövergripande samverkansgrupp som heter ÖSAM. ÖSAM består av förvaltningschefer, enhetschefer och rektorer från barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden samt kultur- och fritidsförvaltning. Samverkan benämns SoFriSko vilket står för socialtjänst, fritid och skola. Av skissen som visar ÖSAM:s organisation framgår att ungdomsenheten (fritidsgårdarna) ingår i samarbetet. Se bilaga 1. Fritidsgårdarna, som finns i Hultsfred, Målilla och Virserum, är de huvudsakliga mötesplatserna där ungdomsenheten utför sitt arbete.

Ungdomsenheten har en enhetschef (1 tjänst), fritidsledare (7 tjänster) och ungdomskonsulenter (2 tjänster). All personal utom enhetschefen utgår från ungdomsenheten/fritidsgårdarna och arbetar med uppsökande verksamhet.

Styrmodell för Hultsfreds kommun

Enligt styrmodellen för Hultsfreds kommun sätts mål för verksamhet och ekonomi utifrån en strategikarta med fyra områden: ekonomi, invånare och brukare, verksamhet och medarbetare samt utveckling. Fritidsgårdarna omfattas av kultur- och fritidsförvaltningens strategikarta som framgår av bilaga 2.⁴

Kommunfullmäktiges beslut från 2014

Enligt kommunfullmäktiges beslut från år 2014 där ungdomsenheten inrättades ska samverkan via ungdomsenheten utvärderas kontinuerligt och med följande mätpunkter: anmälningar/anledning till anmälningar, placeringar (långsiktigt), antal ungdomar som får aktivitet, behörighet till gymnasiet, måluppfyllelse årskursvis,

---

² KF § 85/2018

³ KF § 61/2014

⁴ Mål och budget 2020 sid 28 (KF § 87/2019)

sommarverksamhet (utbud/deltagande) samt enkäter – vad tycker barn och ungdomar.

Enligt samma beslut ska ungdomsenhetens verksamhet omfatta följande områden:

- Öppen verksamhet
- Skatehall
- Lägrverksamhet
- Temaveckor
- Gruppverksamhet
- LUPP

Skatehallen är nedlagd. Kommunstyrelsens arbetsutskott har valt representanter till styrgruppen för LUPP (Lokal Uppföljning av Ungdomspolitikern).⁵ Var tredje år görs en enkät i årskurs 8 och i årskurs 2 på gymnasiet. Frågorna handlar om fritid, skola, politik, trygghet, hälsa och framtid.

Ungdomsenhetens värdegrund

Fritidsledarna i Kalmar län har i samarbete med Regionförbundet arbetat fram en värdegrund enligt följande:

- Vi arbetar kreativt för att stärka ungdomars självkänsla och ge dem verktyg för livet. Tillsammans skapar vi aktiviteter som ger möjlighet till nya upplevelser och erfarenheter.
- Vi bygger verksamheten på allas lika värde och vi bemöter varandra med respekt, hänsyn och tolerans. Vi strävar att alla ska känna sig rättvist behandlade.
- Vi strävar efter en verksamhet som känns välkomnande och trygg. Vi arbetar för att alla ska känna glädje, gemenskap och delaktighet.
- Vi söker aktivt samverkan med andra kompetenser för att ständigt utvecklas och möta nya behov. Vi väljer att se möjligheter, även i svårigheter.
- Vi strävar efter att vara närvarande vuxna som låter alla känna sig sedda och hörda, bygger relationer, sätter gränser och är goda förebilder i en drogfri verksamhet.

Värdegrunden är inte antagen av kommunstyrelsen.

Effektmål

Vi har tagit del av ett dokument som avser effektmål för

---

⁵ KSAU § 33/2019

ungdomsenheten/fritidsgården. Dokumentet redogör för att verksamheten är öppen för ungdomar från årskurs 6 tills de är 17 år samt att fritidsgårdarna även erbjuder verksamhet för årskurs 5 under skolloven. Den kommunala fritidsgårdsverksamheten bedrivs i Hultsfred, Målilla och Virserum, men även ungdomar på övriga orter får förutsättning att delta i verksamheten. Den öppna fritidsgårdsverksamheten bedrivs på de tre fritidsgårdarna kvällstid. Där erbjuds bland annat intressegrupper samt olika arrangemang och aktiviteter. Fritidsgårdarna arrangerar "gårdskrockar" där ungdomar från alla orter i kommunen träffas på olika temakvällar. Alla ungdomar i Hultsfreds kommun ska må bra och ha möjlighet till en bra fritid. Ungdomarna ska ha medinflytande och ta ansvar. Verksamheten ska ha en god samverkan i ÖSAM med polis och nätverk över kommungränserna. Följande effektmål finns angivna:

- Fritidsgårdarnas öppettider ska styras av ungdomarnas behov. Vi ska utveckla gårdskrockar, gruppverksamheter och lovaktiviteter efter våra ungdomars delaktighet, önskemål och intressen.
- Samverkan mellan förvaltningsgränser är viktiga och ska fortsätta att vidareutvecklas. Vårt uppsökande arbete på skolor och andra arenor ska fortsätta. Vi ska bevaka ungdomskulturen, förändringar i samhället och utifrån detta våga förändra och prova.
- Fortsätta erbjuda drogfria arrangemang och bättre marknadsföra verksamheten och förvaltningen.
- Vi ska verka för fortsatt personaltrivsel och ett flexibelt arbetssätt.

Effektmålen har inte beslutats av kommunstyrelsen.

Verksamheten vid fritidsgårdarna

I intervju beskrivs att verksamheten bedrivs utifrån de mål som angetts ovan. Verksamheten planeras utifrån ungdomarnas önskemål om aktiviteter. De anställda har planeringstid inlagt i arbetsschemat. En gång i månaden träffas alla anställda för att ha APT (arbetsplatsträff). Vid något tillfälle per termin avsätts en dag för att planera verksamheten i grova drag. Samtliga anställda utgår från Hultsfred och turas om att bemanna fritidsgårdarna på de olika orterna. En av de anställda är samordnare gentemot skolan och tar emot olika uppdrag som fritidsgårdens personal utför. Det kan handla om att stödja personalen i skolan eller att kontakta elever som inte kommit till undervisningen. Ibland sker akuta uttryckningar om det uppstår situationer som behöver hanteras brådskande.

Lokalerna beskrivs som utmärkta för verksamheten på alla tre orterna, men samtidigt betonas att en hel del aktiviteter anordnas utanför dem.

Ungdomsenheten tilldelas en fast budget årligen. Budgeten avser anställdas löner och omkostnader. I tabellen nedan visas budgeten för år 2019 och år 2020.

Ungdomsenheten	2019	2020
Intäkter	90	90
Personalkostnader	-4 365	-4 975
Övriga kostnader	-1 321	-999
Summa	-5 596	-5 884

Bedömning

Vi bedömer att ungdomsenheten (fritidsgårdarna) omfattas av mål enligt kultur- och fritidsförvaltningens strategikarta som är framtagen enligt kommunens styrmodell. Strategikartan är fastställd i kommunfullmäktiges beslut om budget 2020.

I samband med kommunfullmäktiges beslut att inrätta ungdomsenheten beskrevs verksamhetens inriktning och vilka nyckeltal som skulle användas för att utvärdera satsningen.

Inom ramen för ett länsgemensamt samarbete har en värdegrund tagits fram för fritidsgårdsverksamheten. Utifrån värdegrunden har verksamheten beskrivits i ett antal effektmål. Värdegrunden och effektmålen har inte beslutats av kommunstyrelsen, men vi bedömer att värdegrunden och effektmålen överensstämmer med inriktningen i beslutet att inrätta ungdomsenheten.

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld.

Får kommunstyrelsen någon återrapportering av verksamheten vid fritidsgårdarna?

lakttagelser

Styrmodell i Hultsfreds kommun

Återrapporteringen av kommunens styrmodell och budget sker inom ramen för delårsrapport och årsredovisning. I delårsrapporten per 31 augusti 2019 anges under rubriken viktiga händelser att ungdomsenheten medverkar med personal i resursteamet via ÖSAM samt att bidrag har erhållits för sommarlovsaktiviteter. En positiv budgetavvikelse anges både per 31 augusti 2019 och i prognosen för helåret. Anledningen anges vara erhållna aktivitetsmedel från Socialstyrelsen samt att tjänster utförts som finansierats inom åtgärdsprogrammet för migration.

I årsredovisningen för 2019 anges under rubriken året i korthet att uppföljning skett av Lupp/ungdomsforum där ungdomsenheten deltar. Under rubriken framtid beskrivs att de via ungdomsenheten ska bygga vidare på att skapa relationer till ungdomar och framför allt se till att stödja ungdomar så att de kan tillvarata och använda sina inneboende resurser. De ska se till att främja en god relation till vuxenvärlden, skapa positiv fritid och öka ungas känsla av delaktighet i samhället. Utfallet gentemot driftbudgeten redovisas under kultur- och fritidsförvaltningen som visar en positiv budgetavvikelse med 1,3 mnkr för år 2019.

Utöver uppföljningen inom ramen för delårsrapport och årsredovisning sker budgetuppföljning på verksamhetsnivå. I tabellen visas uppföljning av budgeten för år 2019 och 2020.

Ungdomsenheten	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 202005	Budget 2020
Intäkter	867	90	538	90
Personalkostnader	-4 497	-4 365	-2 201	-4 975
Övriga kostnader	-1 789	-1 321	-457	-999
Summa	-5 419	-5 596	-2 120	-5 884

År 2019 hade verksamheten ett överskott jämfört med budget på 177 tkr.

Kommunstyrelsens ordförande beskriver att representanter för ungdomsenheten deltar i möte med brottsförebyggande rådet fyra gånger per år. Ungefär var tredje vecka träffar chefen för kultur- och fritidsförvaltningen kommunstyrelsens ordförande och andre vice ordförande för att föra ett samtal om aktuella händelser och hur de påverkar verksamheten inom kultur- och fritidsförvaltningen. Det sker ingen vidareberättelse från träffarna till övriga ledamöter i kommunstyrelsen.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen får återberättelse av verksamheten vid ungdomsenheten (fritidsgårdarna) inom ramen för kommunens styrmodell som del av kultur- och fritidsförvaltningen. I delårsberättelsen per augusti 2019 finns ungdomsenheten beskriven under viktiga händelser samt vad gäller budgetavvikelser för utfall och prognos. I årsberättelsen beskrivs ungdomsenheten under året i korthet, men ingår däremot i den totala budgetavvikelsen för kultur- och fritidsförvaltningen.

Vi noterar att det regelbundet förekommer informella möten, men det saknas spårbarhet i protokoll som visar att övriga ledamöter i kommunstyrelsen blir informerade.

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld.

Sker uppföljning och utvärdering av verksamheten vid fritidsgårdarna?

lakttagelser

Kommunfullmäktiges beslut från 2014

Uppföljning av mätpunkterna som anges i beslutet om att inrätta ungdomsenheten sker inom respektive nämnds ansvarsområde. Det gäller till exempel anmälningar/anledning till anmälningar och placeringar som sker inom socialnämnden samt måluppfyllelse årskursvis och behörighet till gymnasiet som sker inom barn- och utbildningsnämnden. Ungdomsenheten följer upp regelbundet upp de arrangemang som anordnas samt genomför enkäter där barn och ungdomar får ge sin syn på verksamheten. Det har inte gjorts någon sammanhållen uppföljning av beslutet att inrätta ungdomsenheten år 2014.

I beslutet från 2014 anges inriktningen på fritidsgårdarnas verksamhet. I intervju beskrivs att skatehallen har upphört eftersom lokalen som användes behövdes för annan verksamhet. Så länge som intresset fanns för skate anordnades resor till andra orter som hade skatehallar. Ungdomsenheten har deltagit i arbetet med LUPP genom att anordna ungdomsforum där ungdomar från högstadiet och gymnasiet träffat förtroendevalda politiker i Hultsfreds kommun för att diskutera aktuella frågor utifrån resultatet av undersökningen som genomförts.

Ungdomsenhetens värdegrund och effektmål

Uppföljningen av värdegrunden och effektmålen sker på ungdomsenhetens arbetsplatsträffar. Enhetschefen ber personalen förbereda sig inför mötet genom att tänka igenom hur värdegrund och effektmål genomsyrar arbetet som utförs. På mötet redogör varje deltagare hur de ser på det. Arbetsplatsträffarna har en dagordning och

de protokollförs.

Det förs ingen statistik över antal barn och ungdomar som besöker fritidsgårdarna. I intervju beskrivs att sådan statistik inte anses bli rättvisande eftersom personalen kommer i kontakt med ett stort antal barn och ungdomar på skolor och i övriga samhället. Däremot finns deltagarlistor vid olika arrangemang. Listorna används till att utvärdera verksamheten utifrån olika frågeställningar, till exempel om alla kom som anmält sig, om fritidsgården når alla barn och ungdomar. Frågeställningarna diskuteras på arbetsplatsträffarna.

Chefen för ungdomsenheten rapporterar minst en gång i månaden till styrgruppen för ÖSAM. Rapporteringen avser olika uppdrag som förankrats hos de förtroendevalda politiker som står bakom samarbetet. Se bilaga 1. I juni år 2019 avsätter kommunstyrelsen medel för att bilda ett "resursteam" för att öka stödet till elever med särskilda behov.⁶ I teamet ingår personal från barn- och utbildningsförvaltningen, men även socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen (ungdomsenheten). Arbetet hålls ihop av och rapporteras till styrgruppen för ÖSAM.

Bedömning

Vi bedömer att det delvis sker uppföljning och utvärdering av ungdomsenheten (fritidsgårdsverksamheten). Det görs uppföljning och utvärdering av verksamheten inom ramen för arbetsplatsträffar och det görs även uppföljning av specifika uppdrag till styrgruppen för ÖSAM. Det finns däremot inte någon dokumenterad utvärdering av ungdomsenheten i sin helhet eller specifikt för fritidsgårdarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen utför en utvärdering av ungdomsenheten utifrån de indikatorer (mått) som beskrevs i kommunfullmäktiges beslut att inrätta ungdomsenheten. Vidare anser vi att en regelbunden utvärdering av verksamheten bör formaliseras och tillställas kommunstyrelsen.

Revisionsfrågan bedöms som delvis uppfylld.

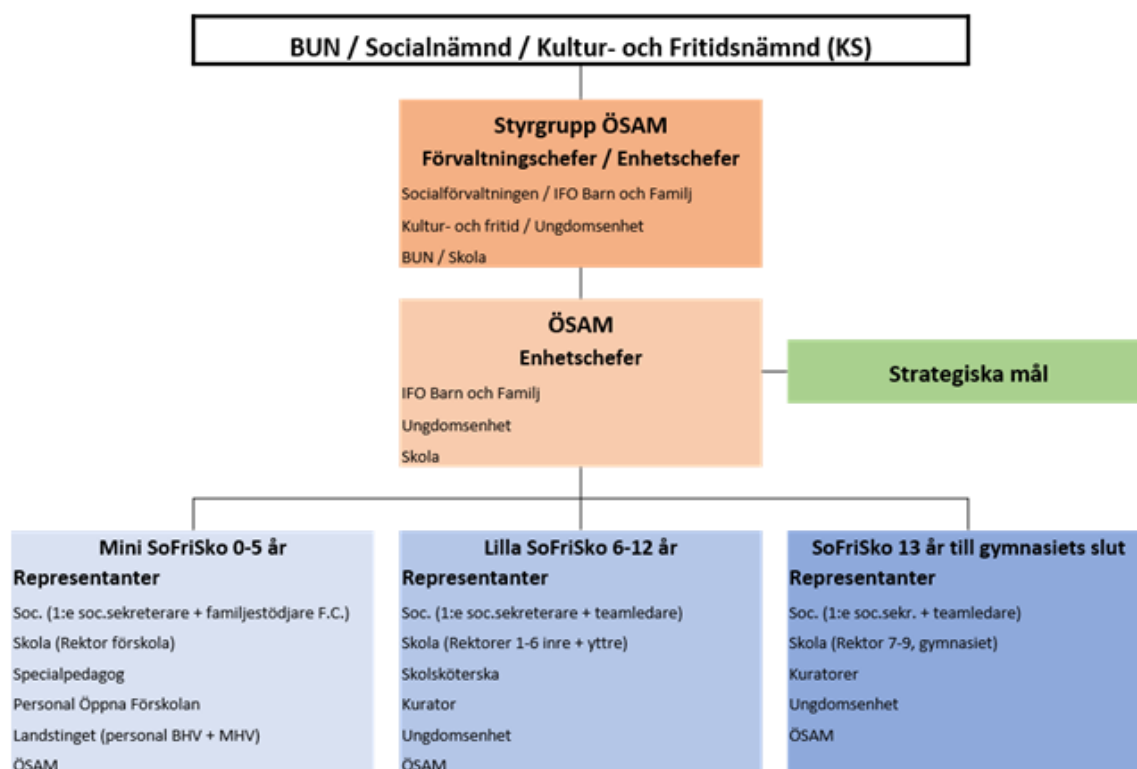
---

⁶ KS § 77/2019

Bilaga 1

Från informationsfoldern om ÖSAM hämtas denna beskrivning av organisationen.

Organisationsskiss ÖSAM

Bilaga 2

Från Mål och budget 2020 beslutad av kommunfullmäktige i juni år 2019.⁷

Kultur- och fritidsförvaltning

Strategikarta

---

⁷ KF § 87/2019

2020-08-26

Caroline Liljebjörn

Uppdragsledare/Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Hultsfreds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2020-03-10. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.